

forandret saaledes, som Vædringsforslagene tilfugte; thi saa er det kun de enkelte ulovlige Bestemmelser, som blive satte ud af Kraft. I saa Tilfælde forekommer det mig, at der kunde være Anledning til at forandre Bestemmelsen om Bøden saaledes, at der blev givet en vis Frihed til at bevæge sig mellem en Minimums- og Maximumsbøde. Man kunde efter min Mening gaae til den ene Side noget høiere, og f. Ex. sætte den til 100 Rd. pr. Td. Hartorn, og paa den anden Side gaae noget lavere og nedsætte Bøden til det Beløb, som tidligere har været bestemt, nemlig 20 Rd. Jeg skal henstille dette til det ærede Udvalgs nærmere Overveielse, og kan muligvis faae Leilighed til at conferere med Udvalget desangaaende. Om en saadan Tilføielse, som af den ærede Ordfører for antydet til § 3, vil være nødvendig, skal jeg ganske henstille; det forekommer mig ikke at være nødvendigt at gjøre denne Tilføielse. Jeg kan saaledes tiltræde de af Udvalget stillede Vædringsforslag i det Hele.

Madvig: Jeg skal tillade mig at begynde med en Bemærkning, der ikke angaaer noget enkelt Vædringsforslag, men derimod de Ytringer, hvormed den ærede Ordfører begrundede, at Udvalget havde tiltraadt Lovkastels § 1, hvorved Retten til at bortforpagte paa to eller flere Personers Levetid ophæves. Jeg skal nemlig tillade mig at bemærke, at derved har Udvalget erklæret sig imod alle de Ytringer, der ere fremkomne og kunne fremkomme om, at det skulde være et Indgreb i Eiendomsretten eller i Contractsfriheden, at ophæve Retten til at bortforpagte paa 50 Aar. Thi Forordningen 1792 § 11 gav en dobbelt Ret, den gav en Forpagtningsret i to Former, enten paa 50 Aar eller paa to eller flere Personers Levetid; kan man nu borttage det Halve af Retten, nemlig den Deel, der angaaer Forpagtningen for to Personers Levetid, uden at gjøre noget saadant Brud, saa kan man ogsaa borttage den anden

Halvdeel. Det ene kan være af større eller mindre Betydning end det Andet, men Rettsfundamentet er det samme; kan man udslette Forpagtningsretten paa to Personers Levetid uden at gjøre noget Indgreb i Eiendomsretten eller Contractsfriheden, saa kan man ogsaa udslette den anden Ret; det troer jeg er utvivlsomt.

Naar jeg dernæst kommer til Vædringsforslagene, da misligner jeg ikke deres Hensigt, men jeg vedbliver at paastaae, at de ere utilstrækkelige, og jeg tilføier den Paastand, hvori jeg haaber at finde Understøttelse af retslyndige Medlemmer, at disse Forslag have i en vis Henseende en overordenlig paafaldende legislatorisk Form. Den ærede Ordfører, der er en saa kyndig Jurist, vil maaskee undre sig over, at jeg vover denne Paastand, men jeg skal søge at begrunde den nærmere. Der foreligger en Bestemmelse i en Forordning, som man finder uklar. Der er med Hensyn til denne Forordning reist det Spørgsmaal: Kan den, der stifter en Forpagtningscontract paa 50 Aar, retslydig fraskrive sig sin Ret til Afstaaelse af Forpagtningen. Det er det Spørgsmaal, der har været forelagt en Dverret, men ikke Høiesteret, og som altsaa ikke er afgjort: Kan der i Contracten retslydig optages en Bestemmelse, hvorved Retten til Afhændelse af Forpagtningen bortfalder? Nu foreslaaes her, at vi skulle for Fremtiden — med Hensyn til den forbigangne Tid indrømme man, at man ikke skal give en authentisk Fortolkning, der kan præjudicere Domstolens Afgjørelse — sige: Dette tvivlsomme Spørgsmaal afgjøre vi i et vist Omfang, men lade det forresten bestaae. Er det ikke besynderligt, naar der foreligger et bestemt Spørgsmaal: Kan man retslydig fraskrive sig Afstaaelsesretten eller ikke, saa at sige: For Fremtiden skal man ikke retslydig kunne fraskrive sig Afstaaelsesretten i et vist Antal Tilfælde; for alle de andre Tilfælde vedbliver Usikkerheden at bestaae? Det er en Maaede at afgjøre et tvivlsomt Spørgsmaal paa, som jeg ikke paa noget